

Vallavalitsuse telefonid ja vastuvõtuajad

Kantslei, vallavanem	745 5108
Vallasekretär	745 5303
Elanikeregister	745 5335
Sotsiaalosakond	745 5475
Maaosakond	745 5434
Keskonnaosakond	745 5332
Raamatupidamine	745 5360

Vastuvõtuajad: T 9–12 ja 13–16; R 9–12

Infotelefon kõigil tööpäevadel 745 5108.

Metsaspetsialisti vastuvõtt K 13–15, tel 745 5434

Vallavolikogu esimehe vastuvõtuaeg

teisipäeval kell 14.30–15.30 vallamajas.

Eelneval kokkuleppel võtab esimees tööpäevadel kodanikke vastu ka Nõo koolimajas.

toimetuse veerg

Meie vana armas Nõo kool pidas sünnipäeva. Auväärt eas juubilar – 320 – on oma ukseläve(de)lt laiale eluteele saatnud nii palju noori, et juba ammu enam ei mahu nad koolimaja seinte vahele ära. Seepärast tuligi seekord osa juubeliüritusi hoopis vallamajas pidada. Aga ega kultuurimaja saali-gi kõik kontsert-aktusel osaleda soovijad ära mahtunud, ka fuajee oli vilistlasi täis... Ja olgu valla- või koolimajas – kohtumisirõõmu kiirgas igast silmapaarist, igal sammul ootas mõni tere-käsi või südamlük kallistust.

Direktor Kalju Aigro ja õpetaja Enn Liba banketil kooli aulas

Minule jääb kooli aastapäevast ehk kõige rohkem meelde mu kõige esimene kohtumine koolimaja ees – meie ajaloo-õpetaja Ilse Koigi ja paralleelklassi juhataja Enn Libaga, eriti südantliigutav aga oli soe kallistus meie lugupeetud Kalju Aigrolt. Jätkugu tal ikka jõudu ja tervist, olgu ta ikka tugev kui kalju, et võiksime viie aasta pärast jälle järgmisel juubelil kohtuda...

Päevast päeva iseennast peeglist vaadates me tavaliselt ei märkagi, kuidas aeg teeb oma tööd – aga nooremaks ei lähe meist ju keegi. Mõnda koolikaaslast üle õige mitme aasta taas nähes oli küll üllatus suur – vist nagu natuke vanemaks on meieaegsed poisid-tüdrukud jäänud... Aga õpetajad on enamasti ikka sama noored, ei tea, millest see küll tuleb!?! ☺

Saame jälle kokku Nõo kooli 325. aastapäeval! Polegi ju palju enam jäänud, ainult viis aastat oodata...

***

Hea lugeja, lase jõulurõõmul oma südamesse tulla. Soovin Sulle ja Su perele rahulikku ja rõõmsat jõuluaega, lõbusat aastavahetust ja õnnelikku uut aastat!

KAI TOOM

Nõo valla volikogu järjekordne istung toimus 23. novembril.

2006. aasta on Eesti majanduses olnud erakordselt edukas. Majanduskasv on 10% ja see on toonud lisaraha riigieelarvesse, aga ka valdade eelarvetesse. Lisaks on meie vallas müüdnud suhteliselt palju vallavara, mida vallale tema ülesannete täitmiseks vaja ei olnud. Otsused on tehtud volikogu tasandil ja sellest on ka vallalehes teavitatud. Nüüd arutas volikogu täiendavate laekumiste kasutamist. Otsustati vastu võtta lisaelarve kogumahuks 552 000 krooni. Suurem osa ülelaekumisest läheb aga üle uue aasta eelarvesse, et pakuda leevendust pingelise eelarvesituatsiooni tekkimisele (küte kallineb seoses käibemaksu suurenemisega, koolide uus rahastamise põhimõte vähendab valla haridusrahasisid).

Edasi moodustas volikogu valla põhivarade ümberhindamiseks komisjoni. See vajadus tuleneb seadusaktidest. Nii mõnigi oma-

valitsus tellib ümberhindamise vastavalt firmalt. Kui pädevad inimesed on olemas, on oma töötajatega tehtav ümberhindamine märksa odavam.

Kolmandas päevakorrapunktis arutas volikogu määrust, millega reguleeritakse Nõo valla kaugküttega elamutes soojusenergia hinnatõusu kompenseerimist. Niimetatud kompensatsioonisumma eraldati riigieelarvest põlevkiviõli hüppelise hinnatõusu leevendamiseks ja millekski muuks seda kasutada ei saa. Volikogu oli korra kehtestamisel üksmeelne.

Aeg-ajalt tuleb volikogul üle vaadata valla üldist tegutsemist juhtivad dokumendid. 2006. aasta lõpuks on volikogul plaanis vastu võtta uus valla põhimäärus. Et volikogu peab selle tähtsa dokumendi vastuvõtmist arutama kahel istungil (selle määrab Kohaliku omavalitsuse korraldamise seadus), siis seekord oli sissejuhatav diskussioon ja arutelu jätkub detsembris. Enne seda saavad volikogu ja vallavalitsuse liikmed teha ettepanekuid ja

Ülevaade vallavalitsuse istungitel novembrikuus otsustatust

06. novembril

Kehtestati uued hinnad Nõo Kultuurimajas osutatavatele teenustele.

Võimalik on üritusteks üürida suurt fuajeed koos kõrvalruumidega – kuni 180 krooni tund, saal koos suure fuajee – kuni 150 krooni tund, suur fuajee, kõrvalruumid – kuni 120 krooni tund, suur fuajee – kuni 100 krooni tund, väike fuajee – kuni 50 krooni tund. Üüritakse ka mitmesuguseid vahendeid.

13. novembril

Määrati Vissi külas asuva Liisu-Lauri katastriüksuse jagamise käigus tekkivate katastriüksuste nimed (Liisu-Lauri ja Niidu) ning sihtotstarbed (maatulundusmaa).

Väljastati ehitusluba Tamsa külas Tamsa farmi kinnis-

tul asuva sõnnikuhoidla rekonstrueerimiseks.

Kuulutati välja konkurss sotsiaalosakonna alluvuses tööle asuva noorsootöötaja (avalduste esitamise tähtaega pikendatuni kuni 20. oktoobri) ja vabanenud spordijuhi ametikohale (konkurss lõppenud).

20. novembril

Määrati Oja tn 5 asuvate elamu ja sauna teenindamiseks vajaliku maa suuruseks 0,17 ha ja nõustuti selle erastamisega Oja tn 5 katastriüksuse moodustamiseks.

Väljastati projekteerimistingimused nr 16/2006 Luke külas asuvale Agalipõllu kinnistule üksikelamu püstitamiseks.

Otsustati võõrandada Nõo vallale kuulunud sõiduauto Nissan Almera 1,4 hinnaga 27 500 krooni.

Kehtestati alates 01. jaanuarist 2007 Nõo vallamajas asuvate äriruumide uueks üürihinnaks 12 kr/m².

vallavolikogus

neid arutab ka arengukomisjon.

Järgnevas algatas volikogu kaks detailplaneeringut Vissi külas asuvate kinnistute osas. Nii Mäetare kinnistu detailplaneeringu algatamise kui ka Kingu, Vahe ja Lohu kinnistute detailplaneeringu algatamise puhul on eesmärgiks planeeritava ala kruntideks jaotamine, kruntidele ehitusõiguse, tänavate maaalade ja liikluskorralduse ning tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha määramine.

Kahel eelneval istungil oli volikogu tunnistanud pereinmetuks varaks mitu objekti Nõo vallas. Eesmärgiks ei olnud nende müügilt raha teenida, vaid omanikuta rajatiste seadustamine. Illi külas paikneb Hiie alajaam ja maldalpingeliinid, mis varustavad aianduskooperatiivi elektriga. Volikogu 26. oktoobri 2006 otsusega tunnustati nimetatud rajatiste pere-

mehetuteks ehitisteks ja hõivatud rajatiseid on vajalikud endise aianduskooperatiivi Hiie kruntide elektriga varustamiseks. Et kruntide omanikel oleks võimalik eraldi liituda elektrivõrguga, oli vajalik hõivatud rajatiste üleandmine OÜ-le Jaotusvõrk. Seda ka volikogu oma otsusega tegi.

Eelmisel istungil tekkis volinikel küsimusi seoses Nõo valla veemajanduse arenguga. Nüüd andis keskonnaosakonna juhataja Sven Tarto ülevaate hetkeseisust ja tutvustas projekte selles osas. Samuti vastas ta arvukatele küsimustele.

Istungi lõpetuseks andis vallavanem ülevaate vallavalitsuse tegemistest.

Volikogu järgmine istung toimub 14. detsembril.

JAANUS JÄRVEOJA, volikogu esimees

vallavalitsuses

27. novembril

Kehtestati alates 01. jaanuarist 2007 Tõravere lasteaia Tõruke lahtioleku ajaks kell 7.30 kuni 18.30.

Nõustuti Meeri külas asuva 0,29 ha suuruse maa ostu-eesõigusega erastamisega Kilgi maaüksuse moodustamiseks.

Nõustuti Nõgiaru külas asuva 1,2 ha suuruse maa ostu-eesõigusega erastamisega Ukuaru kinnistu moodustamiseks.

Pikendati tähtaega 8 talukoha maa tagastamise toimingu lõpuleviimiseks.

Väljastati projekteerimistingimused:

– Nõo alevikus asuvale Tamme tn 6 kinnistule üksikelamu püstitamiseks,

– Unipiha külas asuvale Juhani kinnistule üksikelamu

püstitamiseks.

Lõppes Nõo spordijuhi vaba ametikoha täitmiseks läbi viidud konkurss – spordijuhiks nimetati Jaak Teppan.

Volitati Nõo Vallavalitsuse esindajaks Nõo Põhikooli atesteerimiskomisjoni vallasekretär Aira Laul.

Anti kirjalik nõusolek Tõravere alevikus Allika kinnistul asuva õngitsemistiigi rekonstrueerimiseks.

Sotsiaaltöövaldkonnas täideti eeskosteasutuse ülesandeid, maksti ühekordseid toetusi abivajajatele ja määrati hooldajaid ja lõpetati puudega isikute hooldamisi.

Ülevaate koostas vallasekretär AIRA LAUL

Laguja prügilala on üks paremini uuritud prügilaid Eestis

Juba enam kui aasta tagasi, 2005. aasta septembris sai lugejatele lubatud Laguja prügilagaaside uuringu tulemuste avaldamist pärast nende valmimist. Käesoleva aasta 30. oktoobril andis Eesti Maaülikool Nõo Vallavalitsusele üle uurimustöö koos tänases lehes ilmuva artikliga. Huvilistel on võimalik tööga lähemalt tutvuda Nõo Vallavalitsuses. Uuringu tulemusi saame kasutada edaspidiste tööde organiseerimisel Laguja vanas prügilas.

Nõo Vallavalitsus tänab nii töö teostajaid Eesti Maaülikoolist ja Tartu Ülikoolist kui ka kaasrahastajat SA Keskonnainvesteeringute Keskust.

SVEN TARTO, keskonnaosakonna juhataja

Nõo vallas olev Laguja prügilala on ajakirjanduses palju tähelepanu pälvinud. Tegu on ühega rohkem

kui kolmesajast Eesti väikeprügilast, mis paistis silma seal kõrval asunud olitiigi poolest. Mõnekümne aasta jooksul sellesse kallutatud õlijäägid kujutasid keskkonnale suurt ohtu ja tiigi saastunud põhjasetted tuli välja kaevata. Aastatel 2002–2004 pumpas AS EcoPro Nõo Vallavalitsuse tellimisel ja SA Keskonnainvesteeringute Keskuse rahastamisel tiigi tühjaks, kaevav välja setted ning lagundas õlijäägid keskkonnale ohutult moel. Saastunud tiigi tervendamise avas tee ka prügilala sulgemisele. 2004. aasta sügiseks prügilade profileeriti ja kaeti pinnasega. Praegu on asjatundmatul inimesel raske lauget mäge endise prügilana ära tunda.

Hoopis rohkem pälvis prügilala tähelepanu seoses Kagu-Eesti regionaalprügilale asukoha valimisega. Uus prügilala pidi tulema vana lähedale. Kohalike elanike vastuseisu tõttu loobuti regionaalprügilala rajamisest Laguja prügilajuurde.

Need kaks lugu on omavahel seotud. Vana prügilala sulgemine ja kinnikatmine ei tee prügilat olematuks. Kattekihi all on ju endiselt oma 40–50 tuhat tonni jäätmeid, mis seal tasapisi edasi lagunevad. Orgaanilise aine lagunemisel tekib nõrgveet ning prügilagaasi. Nende kahega tuleb tegelda edaspidigi ja seda nõuab ka seadus. Need probleemid loodeti lahendada üheskoos uue prügilala rajamisega, sidudes uue rajamise ja vana likvideerimise ühiseks projektiks. Vana prügilala sai mõnevõrra lihtsama kattekihi kui paljud teised Eesti väikeprügilad. Et aga uut prügilat ei tule, siis mis Laguja vana prügiladega edaspidi saama hakkab? Kas prügilagaasi tekib, kui palju seda tulla võib ning kuhu ta liigub? Kas nõrgvesi kujutab keskkonnale suurt ohtu?

Oma keskkonnahädade tõttu on Laguja prügilala üks paremini uuritud väikeprügilaid Eestis. Uuritud on nii õlisaastet, prügilavett kui -gaasi. 2006. aasta suvel

tehti uuring prügilagaaside kohta. Töö tellijaks oli Nõo Vallavalitsus, rahastajaks SA Keskonnainvesteeringute Keskus (KIK) ja täitjateks Eesti Maaülikooli veemajanduse osakonna ning Tartu Ülikooli teadurid. Terve suve jooksul võis prügilas kohata kahte Maaülikooli magistranti, kes prügilagaaside kohta andmeid kogusid.

Töö kokkuvõtteks võib öelda, et prügilagaasi lademes toepoolest tekib, kuid see jääb kattekihi alla, 1–1,5 meetri sügavusele. Lademest ei pääse gaas välja mujalt kui kahe projektkohase gaasiväljutusava kaudu. Metaani lendub suhteliselt vähe – vaid 50 liitrit tunnis läbi kummagi kaevu. Läbi prügilala kattepinna pihkub metaani suhteliselt vähe, mis osutab ühtlasele ja vigadeta kattekihile ning metaani intensiivsusele oksüdeerimisele prügilademe ülemises kihis ja kattepinna läheduses. Gaasi liikumist prügilala piirest väljapoole ei täheldatud. Prügilagaasi tekib peamiselt prügilademe värskes osas. Metaani-

emissioon läbi kattekihi oli mõõtmisperioodil suurusjärgus, mille puhul põhjalikke ja kiireloomulisi töid kattekihi väljavahetamisel või täiendamisel vaja ei ole.

Asjaolu, et osa metaanist prügilala ülemises kihis oksüdeerub, võiks kasutada ära prügilala kattekihi moderniseerimiseks alternatiivsel moel. Selleks tuleks kattekiht paksemaks teha, näiteks tšeeda kompostikihtiga. Sellest läbi minnes prügilagaasides olev metaan oksüdeerub ning nii väheneb atmosfääri sattuva metaani hulk. Metaan on aga teadagi nn 'kasvuhooonegaas', mida rahvusvaheliste normide abil piirata püütakse.

Eestis on kehtestatud selged reeglid prügilate sulgemise kohta. Alternatiivseid kattekihte selles paraku ette ei näha. Savist või tehismaterjalidest 'eurokattekih' on küll moodne ja kindel, kuid kallis. Vältimaks õigustamatult suurte kulutuste tegemist kattekihi lõpliku väljaveetamisel, võiks siiski kaaluda alternatiivmeetodite

lubamist Eesti väikeprügilates. Laguja sobiks selliseks eksperimentiks hästi, kuid uisapäisa tegutseda ei tohi ka sel juhul ja arvestada tuleks teistes maades läbiviidud uuringutega. Gaasiseiret on plaanitud jätkata pikema perioodi jooksul.

Pole imestada, kui prügilas ka edaspidi inimesi toimetamas nähakse. See on seotud gaasi- ja nõrgveeuuringutega ning võib-olla ka kattekihi regulaarsete hooldustöödega, kuid mitte mingil juhul paljukardetud regionaalprügilala ettevalmistamisega. Tänu Lagujal tehtud uuringutele võime paremini hinnata ka teistes Eesti prügilates toimuvaid protsesse ning planeerida töid meie ühise väärtuse – puhta elukeskkonna säilitamiseks.

MAIT KRIIPALU, Maaülikool

JAAK TRUU, Tartu Ülikool